

AIESOPIMUS VANTAAN JA KERAVAN KAUPUNKIEN VÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ JÄRJESTÄMISVASTUULLISINA TYÖVOIMAVIRANOMAISINA

1. SOPIJAPUOLET

Vantaan kaupunki

Y-tunnus: 0124610-0

Keravan kaupunki

Y-tunnus: 0127485-5

2. SOPIMUKSEN TAUSTA

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu esitetään siirrettäväksi työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille (ns. TE-palvelut 2024-uudistus) 1.1.2025 alkaen. Kunnille esitetään siirrettäväksi samalla julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankinta- sekä maksatustehtävät. Nykyiset työ- ja elinkeinotoimistot esitetään lakkautettaviksi. Siirtyviä tehtäviä valtiolla hoitava henkilöstö esitetään siirtyväksi liikkeenluovutuksella kuntiin tai kuntayhtymiin. Uudistusta koskee *hallituksen esitys 207/2022 vp*.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 2 luvun 12 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että työllisyysalueen kuntien yhteenlaskettu työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Kunnan työvoiman määrällä tarkoitetaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon perustuvaa kunnan työllisten ja työttömien yhteismäärää.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulusta annetun lakiehdotuksen (ns. voimaantulolaki) 4 §:ssä säädetään poikkeamismahdollisuudesta järjestämisvastuulle asetetuista vaatimuksista. Sen ensimmäisen momentin viisi kohdan mukaan valtioneuvosto voi antaa luvan järjestää työvoimapalveluita, vaikka 20 000 työvoiman määrä ei täyty, kun poikkeusluvan myöntäminen on alueelliset, palvelujen järjestämistä koskevat ratkaisut, palvelujen tarve, palvelujen kustannukset sekä muut palvelujen järjestämiseen liittyvät tekijät huomioon ottaen muusta erityisestä syystä perusteltua, jos työvoimapalvelujen järjestämiseksi on tehty sopimus tai päätös sekä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 15 §:n 4 momentissa tarkoitettu suunnitelma, joka turvaa riittävän palvelutason. Hallituksen esityksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan suunnitelman tulisi sisältää ainakin työvoimaviranomaisen asiointipisteiden sijoittuminen, tehtävien hoitamiseen varatut

taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit sekä tieto siitä, miten palvelut tuotetaan.

Poikkeuslupa edellyttää lisäksi, että kunta tai työllisyysalueen muodostavat kunnat osoittavat riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit työvoimapalvelujen järjestämiseksi eikä alueen sekä muun työllisyysalueen palvelutaso poikkeuksen seurauksena merkittävästi heikkene. Poikkeuslupahakemukseen on liitettävä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 15 §:n 4 momentissa tarkoitettu suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä selvitykset vähintään yhden 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitetun edellytyksen täyttymisestä.

Kunnan, joka on päättänyt järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, on toimitettava tätä koskeva päätös työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä, kuitenkin viimeistään 31.10.2023. Samoin järjestämisvastuulle asetettuja vaatimuksia koskeva poikkeuslupahakemus on tehtävä samaan määräaikaan mennessä.

Valtioneuvoston päätöksenteko-oikeudesta (ns. perälautasäännös) säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 16 §:ssä. Mm. jos kunta, joka työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, eikä valtioneuvosto ole myöntänyt työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa, jää työllisyysalueen ulkopuolelle, valtioneuvosto päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista sekä muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuultava ennen päätöksentekoa asianomaisia kuntia ja työllisyysaluetta, Valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat.

3. SOPIJAPUOLTEN NYKYINEN YHTEISTYÖ

Vantaan kaupunki ja Keravan kaupunki (myöhemmin Sopijapuolet) ovat sopimuksella ”SOPIMUS YHTEISTYÖSTÄ VANTAAN JA KERAVALAN TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEN KUNTAKOKEILUSTA” sitoutuneet keskinäiseen yhteistyömalliin lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa (myöhemmin Kuntakokeilu). Sopimus on kuntalain (410/2015) 54 §:ssä tarkoitettu sopimus viranomais tehtävän hoitamisesta ja muusta Sopijapuolien välisestä yhteistyöstä. Sopimuksessa on määritelty Sopijapuolten toiminta, hallinto, valvonta, talous, henkilöstöä koskevat seikat ja kustannusten jakaminen sekä muut yhteistoiminnan kannalta tarpeelliset periaatteet. Sopimuksessa on todettu, että yhteistoimintaa varten ei perusteta kuntalain 51 §:ssä tarkoitettua toimielintä.

Kuntakokeilulain 3 §:n 1 momentin 13 kohdan c-alakohdasta ilmenevällä tavalla Vantaan ja Keravan muodostama kokeiluala on hyväksytty mukaan kuntakokeiluun. Kuntakokeilulain 1 §:n mukaan kuntakokeilussa on kyse määräaikaisesta kokeilusta, jonka aikana kunnat järjestävät alueellaan eräitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010) tarkoitettuja palveluja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta, hoitavat eräitä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa (1369/2014) ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettuja tehtäviä työ- ja elinkeinotoimiston asemesta ja antavat eräitä työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuja työvoimapolitiittisia lausuntoja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on kuntakokeilulain 23 §:n (13.4.2022/287) nojalla voimassa 31.12.2024 asti.

Organisoiduttuaan kokeilualueeksi, Sopijapuolet ovat tehneet tiivistä ja hyvää yhteistyötä kuntakokeilutehtävissä. Sen pohjalta Vantaan kaupunginjohtajan asettama TE 2024-valmisteluryhmä, jossa on ollut jäseniä molemmista kaupungeista, on selvittänyt tahtotilaa Vantaa-Kerava työllisyysalueen muodostamiseksi, koska työvoiman määrä Keravalla ei täytä edellytettyä 20 000 henkilön vaatimusta.

Vantaan kaupunginhallitus on hyväksynyt 19.12.2022 aiesopimuksen yhteisen työllisyysalueen muodostamiseksi Keravan kaupungin kanssa edellyttäen, että Keravan kaupunki hyväksyy osaltaan aiesopimuksen viimeistään 31.1.2023. Keravan kaupunki ei ole kuitenkaan vienyt aiesopimusta kaupunginhallituksensa päätettäväksi sovituksessa määrääjässä. Sen sijaan Keravan kaupunginjohtaja on ilmoittanut 24.1.2023 Vantaan kaupunginjohtajalle, että Keravan kaupunki suunnittelee hakevansa voimaannapolakiehdotuksen 4 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa järjestämisvastuulle asetuista vaatimuksissa haluten olla työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomainen, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä itse. Vantaan kaupunki kunnioittaa tätä päätöstä. Keravan kaupunki on selvittänyt edellytyksiä muodostaa työllisyysalue myös Sipoon kanssa.

4. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA KOHDE

Tämän sopimuksen tarkoituksena on ilmaista Sopijapuolten yhteinen tahtotila keskinäiseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuina tasaveroisin työvoimaviranomaisina, jotka vastaavat työvoimapalveluiden järjestämisestä itsenäisesti omien kaupunkiensä alueella.

Sopijapuolten yhteistyötä puoltavat hyvät kokemukset nykyisestä kuntakokeiluyhteistyöstä, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustaminen ja sen kanssa tehtävä monialainen yhteistyö työllisyyteen liittyvissä asioissa. Sopijapuolten välisen yhteistyön jatkuminen ja kehittäminen on myös kuntalaisten etu. Työvoimaviranomaisten yhteistyövelvollisuudesta säädetään erikseen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lakiehdotuksen 9 §:ssä.

Sopimuksen kohde on Sopijapuolten välinen yhteistyö järjestämisvastuullisina kaupunkina. Vantaan kaupunki luottaa Keravan kaupungin arvioon siitä, että sen poikkeuslupahakemuksella on todelliset edellytykset tulla hyväksytyksi. Kuntalain (410/2015) 8 §:n 2 momentin mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden *yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä; tuottamistavasta; tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.*

Sopijapuolet voivat tulevaisuudessa hankkia esimerkiksi järjestämisvastuulleen kuuluvia palveluita toisiltaan ostopalveluna siten, kuin kuntalain 9 §:ssä säädetään. Tämä edellyttää kuitenkin työvoimapalveluiden tuotteistusta/tuotehinnan määrittämistä, jota ei ole vielä tehty. Samoin Sopijapuolet voivat tehdä yhteistoimintaa siten, kuin kuntalain 8 luvun 49 §:ssä säädetään. Kunnat voivat mm. sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä, perustaa yhteisen viran tai tehdä sopimuksen viranomais tehtävän hoitamisesta.

Varsinaiset yhteistyösopimukset Sopijapuolet laativat kuitenkin erikseen, jolloin sovitaan yhteistyön tarkemmista ehdoista.

5. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä aiesopimus tulee voimaan, kun Sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Aiesopimus raukeaa, jos hallituksen esityksessä tarkoitettu TE 2024-uudistus kaatuu, eli jos lakeja ei säädetä.

6. SOPIMUKSEN IRTISANOMINEN

Tämä sopimus voidaan irtisanoa Sopijapuolen toimesta kirjallisella irtisanomisilmoituksella.

Irtisanomisesta tulee neuvotella kuitenkin ensin toisen osapuolen kanssa.

7. MUUT EHDOT

7.1 Sopijapuolet toteavat, että yhteinen valmistelu Vantaa-Kerava työllisyysalueen muodostamiseksi on päättynyt, koska Keravan kaupunki ei ole käsitellyt työllisyysalueen muodostamista koskevaa aiesopimusta 31.1.2023 mennessä.

7.2 Sopijapuolet vastaavat yhteisestä valmistelusta syntyneistä kustannuksista 31.12.2022 asti asiakkaiden määrän mukaisessa suhteessa, koska yhteinen valmistelu on siinä tuotetun aineiston perusteella hyödyttänyt molempia Sopijapuolia.

7.3 Sopijapuolet valmistelevat TE-2024 uudistukseen liittyvät toimenpiteensä ja julkisia työvoimapalveluita koskevan palvelustrategiansa itsenäisesti. Kun Sopijapuoli haluaa tehdä yhteistyötä, tulee siitä ilmoittaa toiselle Sopijapuolelle nimenomaisesti. Tämän jälkeen sopimusneuvottelut voidaan aloittaa. Tällä aiesopimuksella Sopijapuolet ilmaisevat halunsa tehdä yhteistyötä.

7.4 Muutokset tähän aiesopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

8. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Mahdolliset sopimukseen liittyvät erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

Jos erimielisyyksiä ei voida ratkaista neuvotteluteitse, tätä sopimusta koskevat riidat ratkaistaan hallintoriitana Helsingin hallinto-oikeudessa siltä osin, kun kysymys on julkisoikeudellinen.

Yksityisoikeudelliset riita-asiat ratkaisee Itä-Uudenmaan käräjäoikeus ensiasteen tuomioistuimena.

9. YHTEYSHENKILÖT

Vantaan kaupunki
Työllisyyspalveluiden johtajan vs. Eija Väätäinen
eija.vaatainen@vantaa.fi

p. 040 481 0685

Keravan kaupunki
Työllisyysjohtaja Martti Poteri
martti.poteri@kerava.fi
p. 040 318 2108

10. SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Paikka ja aika

**Ritva Viljanen, kaupunginjohtaja
Vantaan kaupunki**

**Kirsi Rontu, kaupunginjohtaja
Keravan kaupunki**